

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. M.,** zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2018, č. j. OAM-192/LE-LE05-LE05-PS-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 2. 2018, č. j. 17 A 7/2018 - 39,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 4.114 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce byl dne 24. 12. 2017 kontrolován hlídkou Policie ČR. Přitom bylo zjištěno, že žalobci bylo pravomocným rozhodnutím Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 2. 2. 2017 uloženo správní vyhoštění a zakázán pobyt na území EU na dobu dvou let. Toto rozhodnutí nabylo vykonatelnosti dne 22. 12. 2017 poté, co odpadla překážka vycestování a žalobci byla novým rozhodnutím stanovena lhůta k vycestování do

22. 12. 2017. Rozhodnutím Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 25. 12. 2017 byl žalobce zajištěn podle § 124 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, za účelem realizace správního vyhoštění. Dne 31. 12. 2017 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný následně v záhlaví uvedeným rozhodnutím žalobce zajistil dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a dobu zajištění stanovil do 20. 4. 2018.

[2] Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný dostatečně a správně nevyhodnotil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Žalovaný se opomenul vypořádat se všemi klíčovými prvky žalobcovy pobytové historie a nezabýval se specifickými okolnostmi žalobcova případu. Rozhodnutí žalovaného je z tohoto důvodu nepřezkoumatelné. Žalobce se přitom domníval, že se na území zdržoval legálně, neboť mu nebylo rozhodnutí o stanovení lhůty k vycestování řádně doručeno. Žalobce upozornil, že NSS rozsudkem ve věci sp. zn. 5 Azs 20/2016 odmítl praxi správních orgánů, podle níž nerespektování rozhodnutí o správním vyhoštění je automaticky důvodem k zajištění cizince a nevyužití zvláštních opatření.

[3] Krajský soud žalobu označeným rozsudkem zamítl. Soud zdůraznil, že sám žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl pouze to, že potřebuje oddálit realizaci správního vyhoštění s ohledem na své obchodní aktivity v Česku. Nelegálnosti pobytu na území si byl žalobce vědom, jak sám uvedl do protokolu ze dne 25. 12. 2017. Na tom nemůže nic změnit, že žalobci (blíže nekonkretizovaný) advokát měl slíbit, že mu zařídí nové vízum. Na vyřízení osobních záležitostí měl žalobce dostatečnou lhůtu jednoho měsíce od zrušení předchozího víza za účelem strpění. Žalovaný tedy v napadeném rozhodnutí zohlednil individuální situaci žalobce a dospěl k závěru, že za popsaných okolností nepovažuje uložení zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu za dostatečné. Jeho rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné. S posouzením věci se krajský soud i věcně ztotožnil a považoval je za souladné se zákonem o azylu i se směrnicí 2013/33/EU. Posouzení věci žalovaným rovněž není v rozporu s judikaturou NSS, které se žalobce dovolával, a to proto, že v posuzované věci žalovaný své rozhodnutí dostatečně individualizoval a vyložil důvody nemožnosti použití zvláštních opatření v případě žalobce.

II. Kasační stížnost žalobce a další postup v řízení

[4] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nemožnost uplatnění zvláštních opatření odůvodnil fakticky shodně jako vlastní důvod pro zajištění stěžovatele dle § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, krajský soud tento postup nesprávně aproboval. Stěžovateli měly být přičteny k dobru klíčové okolnosti jeho pobytové minulosti, zejména to, že se nikdy neskrýval a s českými státními orgány vždy spolupracoval. Podle preambule návratové směrnice 2013/33/EU je zajištění cizince přípustné pouze ve výjimečných případech. Přitom jediným důvodem pro neuplatnění zvláštních opatření v případě stěžovatele bylo pouze to, že stěžovatel nevycestoval ve stanovené lhůtě z území ČR. Žalovaný dezinterpretoval dobrou víru stěžovatele v to, že se nachází na území ČR legálně a spoléhal se v tomto na ujištění jeho právního zástupce. Stěžovatel dále poukázal na účel čl. 15 návratové směrnice, jak byl shrnut např. v rozsudcích NSS č. j. 1 As 132/2011 - 51 nebo č. j. 3 As 30/2011 - 57.

Zopakoval i svou argumentaci rozsudkem NSS ve věci sp. zn. 5 Azs 20/2016 a setrval na názoru, že v jeho věci žalovaný posoudil důvody neuplatnění zvláštních opatření paušálně a nedostatečně se vypořádal se specifiky stěžovatelovy pobytové historie.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že žalobce si musel být vědom neoprávněnosti svého pobytu na území, což vyplývá i z jeho výpovědi, že své podnikatelské aktivity musel vykonávat na jméno třetích osob, vzhledem k tomu, že nedisponoval pobytovým oprávněním. Své rozhodnutí i napadený rozsudek považuje žalovaný za zcela zákonné. Dále upozornil, že zajištění stěžovatele bylo dne 20. 4. 2018 ukončeno a navrhl, aby Nejvyšší správní soud zastavil řízení o kasační stížnosti dle § 46 odst. 9 zákona o azylu.

[6] Usnesením ze dne 21. 6. 2018, č. j. 4 Azs 117/2018 - 35, Nejvyšší správní soud řízení přerušil, jelikož usnesením ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 - 43, byla zdejším soudem předložena Soudnímu dvoru Evropské unie předběžná otázka, zda „[b]*rání výklad čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 96) ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn?*“, přičemž tato předběžná otázka byla rozhodující pro další postup ve věci. Nadto soud upozornil na to, že u Ústavního soudu je vedeno řízení o návrhu na zrušení ustanovení § 46a odst. 9 zákona o azylu pod sp. zn. Pl. ÚS 41/17.

[7] Ústavní soud nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, § 46a odst. 9 zákona o azylu zrušil pro jeho rozpor s ústavním pořádkem. Překážka řízení proto odpadla, ačkoliv dosud nebylo rozhodnuto o předběžné otázce, pro kterou bylo řízení rovněž přerušeno. Soud proto podle § 48 odst. 6 s. ř. s. rozhodl, že v řízení se pokračuje.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže (...) byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*.

[11] Podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, č. 3559/2017 Sb. NSS: „*Důvody zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, paušálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření (§ 123b téhož zákona). Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince).*“

[12] K otázce omezení na svobodě cizinců zajištěných v režimu návratové směrnice, kteří podají účelovou žádost o mezinárodní ochranu, se vyjádřil Soudní dvůr EU v rozsudku ze dne 30. 5. 2013, ve věci C-534/11, *Mehmet Arslan,* ECLI:EU:C:2013:343. Soudní dvůr uvedl: „*Směrnice 2003/9 a 2005/85 nebrání tomu, aby byl státní příslušník třetí země, který po svém zajištění na základě článku 15 směrnice 2008/115 podal žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu směrnice 2005/85, ponechán v zajištění na základě ustanovení vnitrostátního práva, jestliže se po individuálním posouzení všech relevantních okolností ukáže, že tato žádost byla podána pouze s cílem pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o navrácení a že je pokračování zajištění objektivně nutné k tomu, aby se dotyčný nemohl definitivně vyhnout svému navrácení.*“

[13] Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že stěžovatel napadl žalobou (a poté kasační stížností) i rozhodnutí Policie ČR ze dne 25. 12. 2017, kterým byl zajištěn podle zákona o pobytu cizinců a které předcházelo nyní přezkoumávanému rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl rozsudkem ze dne 20. 4. 2018, č. j. 7 Azs 82/2018-22. V citované věci stěžovatel rovněž namítal nesprávné posouzení možnosti nahrazení zajištění zvláštními opatřeními (zde podle zákona o pobytu cizinců). NSS v uvedeném rozsudku k situaci stěžovatele uvedl: „*Žalovaný zcela správně přihlédl k tomu, že stěžovatel pobýval na území České republiky neoprávněně, neuvedl žádnou vazbu k aktuálnímu bydlišti, nerespektoval rozhodnutí správního orgánu ve věci správního vyhoštění, nepřebíral si vědomě (dle svého vyjádření v protokolu o podání vysvětlení ze dne 25. 12. 2017) poštu, pročež mu musel být pro účely doručování ustanoven opatrovník, nedisponoval dostatečnými prostředky pro složení finanční záruky a vyjádřil úmysl nevycestovat zpět do Uzbekistánu. Lze tedy plně souhlasit s tím, že by uložení zvláštních opatření za účelem vyhoštění bylo v posuzovaném případě s ohledem na dosavadní chování stěžovatele neúčelné. Podle Nejvyššího správního soudu je z odůvodnění rozhodnutí zřejmé, že žalovaný posoudil případ stěžovatele dle individuálních skutečností pro případ rozhodných. Postup žalovaného tak koresponduje usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, na které poukázal městský soud a dle kterého je i v případech zajištění z důvodu podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nutno zvážit osobní, majetkové, a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, dosavadní chování cizince a jeho respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou či jinými státy Evropské unie*“.

[14] V nyní posuzované věci lze konstatovat, že ve vztahu k možnému uplatnění zvláštních opatření žalovaný v napadeném rozsudku uvedl obdobné důvody jako Policie ČR v rozhodnutí z 25. 12. 2017, které bylo posuzováno v citovaném rozsudku č. j. 7 Azs

82/2018 - 22. Závěry tohoto rozsudku lze tedy vztáhnout přiměřeně i na nyní projednávanou věc.

[15] Je třeba též zdůraznit, že situace stěžovatele se v mezidobí od zajištění v režimu zákona o pobytu cizinců dne 25. 12. 2017 do vydání napadeného rozhodnutí žalovaného nijak podstatně nezměnila. Novou skutečností bylo pouze podání žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatelem, přičemž stěžovatel v rámci pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu bezelstně uvedl, že v Uzbekistánu žádné problémy nikdy neměl, do České republiky přicestoval proto, aby vydělával peníze pro své dvě manželky a čtyři děti, které zůstaly v Uzbekistánu. Žádost o mezinárodní ochranu pak podal pouze z toho důvodu, aby pozdržel realizaci správního vyhoštění, neboť podniká v oblasti taxislužby.

[16] Pokud stěžovatel uvádí, že měla být zohledněna jeho dobrá víra, že mu legálnost pobytu na území ČR zajistí nespecifikovaný právní zástupce, který mu to slíbil, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že toto je prosté tvrzení stěžovatele, které není opřeno nejen o žádné důkazy, ale především je zcela nekonkrétní a nevěrohodné. Naopak ze spisu vyplývá, že stěžovatel v předchozím řízení vedeném Policií ČR žádného právního zástupce neměl, vyhýbal se doručování písemností a měnil (dne 18. 12. 2017, zřejmě za účelem zmaření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění) místo svého pobytu, přičemž nebyl schopen správním orgánům sdělit přesnou adresu svého současného pobytu. Rovněž o legálnosti jeho „podnikání“ lze mít jisté pochybnosti, již jen vzhledem k tomu, že přiznává, že čtyři automobily, které zakoupil za účelem provozování taxislužby, musely být „napsány“ na třetí osobu, neboť neměl povolení k pobytu na území ČR.

[17] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaný dostatečně zohlednil individuální situaci stěžovatele, včetně zjevně účelového podání žádosti o mezinárodní ochranu a jeho předchozího vyhýbání se spolupráci s českými správními orgány, a dospěl ke správnému závěru, že uplatnění zvláštních opatření v případě stěžovatele není dostatečné. Řídil se tedy požadavky vyplývajícími z citovaného rozhodnutí rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 20/2016 – 38.

[18] Ve shodě s již citovaným rozsudkem NSS č. j. 7 Azs 82/2018 - 22 lze konstatovat, že žalovaný nijak neporušil ani právo EU, včetně návratové směrnice a judikatury Soudního dvora EU (viz citovaný rozsudek ve věci *Arslan*), pokud stěžovatele zajistil.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[19] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[20] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se mu proto nepřiznává.

[21] Zástupci stěžovatele, který byl stěžovateli ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 18. 1. 2018, č. j. 17 A 7/2018 - 16, se podle § 35 odst. 9 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování ve výši 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti). Zástupci se dále za tento úkon přiznává paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tady náleží zástupci stěžovatel odměna 3.400 Kč. Jelikož ustanovený zástupce je plátcem DPH, jeho odměna se zvyšuje o tuto daň na částku 4.114 Kč, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2018

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu